

УДК 004.01

*Бурило Т. О., здобувач вищої освіти;
Іваницька О. П., професор кафедри політології та державного управління,
Донецький національний університет імені Василя Стуса*

ОСНОВНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ НОРВЕГІЇ І ШВЕЦІЇ

Ключові слова: Норвегія, Швеція, скандинавські країни, електронний уряд, електронне урядування, нова модель публічного управління, ІКТ.

Вступ. Електронне урядування є одним із інструментів розвитку інформаційного суспільства, який дає змогу органам державної влади та місцевого самоврядування працювати більш ефективно, прозоро та відкрито [1]. Досвід країн-лідерів із використанням електронного урядування свідчить про його ефективність. «Електронний уряд» і «електронне управління державою» – це слова, які означають ефективне використання сучасних технологій, зокрема Інтернету, для управління державними органами. Це «електронна держава», «електронний державний апарат», «електронна інфраструктура держави», «електронне урядування» та державне інформаційне суспільство. Це інформаційна інфраструктура державної мережі, яка включає інформаційно-комунікативну систему, яка допомагає забезпечити оптимальне функціонування всіх гілок влади [2]. Два важливі індикатори використовуються в міжнародній практиці для визначення ступеня цифровізації діяльності державних структур: Індекс розвитку електронного уряду та Індекс електронної участі. Основним індикатором процесів електронного урядування є EGDI, який складається з трьох індикаторів: Індексу онлайн-послуг, Індексу телекомунікацій та Індексу людського капіталу [3]. Індекс електронної участі (ЕІ) – це ще один показник ефективності електронного урядування, який використовується Організацією Об'єднаних Націй для оцінки того, наскільки громадяни залучаються до процесу прийняття рішень [4].

Актуальність. Нині у Скандинавії інформаційно забезпеченими є такі сфери державного управління: податкове регулювання, державні закупівлі, поліція та правосуддя, працевлаштування, охорона здоров'я, освіта (подача документів), муніципалітети. Так, громадяни можуть використовувати такі державні сервіси онлайн: сплату податків, оформлення митних декларацій, електронну звітність, реєстрацію працевлаштування, отримання паспорта, страхування здоров'я та інші. Від сплати податків до регулювання бізнесу, імміграції до сім'ї, охорони здоров'я та подорожей – державні послуги охоплюють усі найважливіші сфери людського життя. Усі вони доступні через портали, які містять зібрану інформацію, що значно полегшує пошук. Швеція та Норвегія зараз лідирують у світі в розбудові інформаційного суспільства. За К-індексом суспільства, заснованого на знаннях, а також інтелектуальних активів ці країни впевнено входять до п'ятірки світових лідерів. Тому важливо дослідити

вплив електронного урядування на забезпечення якісних державних послуг для громадян і бізнесу та на ефективність державного управління.

Норвегія є одним зі світових лідерів е-урядування. Держава надає широкий спектр послуг бізнесу та громадянам. Це пов'язано з продуманою законодавчою базою, економічною та соціальною стабільністю, ефективними та прогресивними заходами уряду, а також надмірною довірою норвежців одне одному та керівництву своєї держави [3]. Напевно, найважливішим аргументом щодо використання ІКТ для трансформації державного апарату є підвищення прозорості відносин між владою та бізнесом, а також між вертикаллю влади, оскільки зворотний зв'язок стає легшим і швидшим. Шведські органи державної влади та кілька відносно автономних суспільних агентств відповідають за виконання урядової політики електронного урядування. Уряд визначає цілі, розподіляє ресурси, призначає менеджерів і оцінює результати. Для надання послуг населенню громадські агентства використовують власні ресурси. Відповідно до «мінімалістської стратегії» уряду він використовує систему електронного уряду, обмежуючись формулюванням основних цілей, усуненням перешкод у вигляді правових бар'єрів і підтримкою агентств шляхом надання їм рекомендацій і певних методів, а також забезпеченням розвитку необхідної загальної інфраструктури електронного уряду.

Висновки

У підсумку Норвегія та Швеція, які використовують електронне урядування, використовують багаторівневу ефективну систему, щоб надати якісні державні послуги громадянам та компаніям. І ефективність електронного урядування визначає розвиток зв'язків між державою та громадянами. Коли в розвинених країнах впроваджуються моделі електронного уряду, люди отримують реальну можливість брати участь у розмові з владою, висувати власні ініціативи, отримувати детальну інформацію про те, як працюють державні органи, і контролювати те, як вони працюють.

Отже, ми не можемо не помітити різноманітності способів, якими країни створювали багаторівневі та ефективні системи електронного урядування. Основними цілями впровадження електронного урядування є подолання нерівності в інформації, реконструкція відносин влади та уряду з громадянами та покращення технологій державного управління, щоб зробити отримання публічних послуг більш прозорим, зручним і доступним. На загальній картині розгляду електронного урядування країн Швеції і Норвегії ми змогли побачити переваги всередині держави та на карті світу, оскільки ці держави є важливими акторами.

Список використаних джерел

1. Розпорядження Кабінету міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні». Чинний від 13.12.2010. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2250-2010-%D1%80>
2. Лопушинський А. І. Електронна демократія та електронне урядування: досвід США для України. *Публічне управління: теорія та практика*. 2011. № 2(6). С. 60–68.

3. E-Government Survey 2020 Digital Government in the Decade of Action for Sustainable Development. United Nations: вебсайт. URL: [https://publicadministration.un.org/egovkb/Portals/egovkb/Documents/un/2020-Survey/2020%20UN%20E-Government%20Survey%20\(Full%20Report\).pdf](https://publicadministration.un.org/egovkb/Portals/egovkb/Documents/un/2020-Survey/2020%20UN%20E-Government%20Survey%20(Full%20Report).pdf) (дата звернення: 12.02.2021).

4. United Nations E-Government Knowledgebase: вебсайт. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/enus/Data/Country-Information/id/180-Ukraine> (дата звернення: 15.02.2021).